

Саҳиҳул Бухорийнинг муҳтасари / ВАҲИЙНИНГ БОШЛАНИШИ КИТОБИ / 48-ҳадис

806-48. عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَّ النَّاسَ قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ؛ هَلْ نَرَى رَبِّنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ؟ قَالَ: هَلْ تُمَارِؤُنَ فِي الْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبُدْرِ لَيْسَ دُونَهُ سَحَابٌ؟ قَالُوا: لَا يَا رَسُولَ اللَّهِ، قَالَ: فَهَلْ تُمَارِؤُنَ فِي الشَّمْسِ لَيْسَ دُونَهَا سَحَابٌ؟ قَالُوا: لَا، قَالَ: فَإِنَّكُمْ تَرَوْنَهُ كَذَلِكَ، يُخْشَرُ النَّاسُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَيَقُولُ: مَنْ كَانَ يَعْبُدُ شَيْئًا.. فَلْيَبْيَغْهُ؛ فَمِنْهُمْ مَنْ يَتَبَعُ الشَّمْسَ، وَمِنْهُمْ مَنْ يَتَبَعُ الْقَمَرَ، وَمِنْهُمْ مَنْ يَتَبَعُ الطَّوَاغِيْتَ.

وَتَبَقَّى هَذِهِ الْأُمَّةُ فِيهَا مُنَافِقُوهَا، فَيَأْتِيهِمُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ، فَيَقُولُ: أَنَا رَبُّكُمْ، فَيَقُولُونَ: هَذَا مَكَانًا حَتَّى يَأْتِيَنَا رَبُّنَا، إِذَا جَاءَ رَبُّنَا.. عَرَفْنَاهُ، فَيَأْتِيهِمُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ، فَيَقُولُ: أَنَا رَبُّكُمْ، فَيَقُولُونَ: أَنْتَ رَبُّنَا، فَيَدْعُهُمْ، فَيُضْرِبُ الصِّرَاطَ بَيْنَ ظَهَارِنَّ جَهَنَّمَ، فَأَكُونُ أَوَّلَ مَنْ يَجُوزُ مِنَ الرُّسُلِ بِأَمْرِهِ، وَلَا يَنْكَلِمُ أَحَدٌ يَوْمَئِذٍ إِلَّا الرُّسُلُ، كَلَامُ الرُّسُلِ يَوْمَئِذٍ: اللَّهُمَّ؛ سَلِيمٌ سَلِيمٌ.

وَفِي جَهَنَّمَ كَلَالِيبُ مِثْلُ شَوَّكِ السَّعْدَانِ، هَلْ رَأَيْتُمْ شَوَّكَ السَّعْدَانِ؟ قَالُوا: نَعَمْ، قَالَ: فَإِنَّكُمْ مِثْلُ شَوَّكِ السَّعْدَانِ، عَمِرَ أَنَّهُ لَا يَعْلَمُ قَدْرَ عَظِيمَهَا إِلَّا اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ، تَحْطُفُ النَّاسَ بِأَعْمَالِهِمْ؛ فَمِنْهُمْ مَنْ يُوبَقُ بِعَمَلِهِ، وَمِنْهُمْ مَنْ يُخْرَدُلُ ثُمَّ يَنْجُو، حَتَّى إِذَا أَرَادَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ رَحْمَةً مَنْ أَرَادَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ.. أَمَرَ اللَّهُ الْمَلَائِكَةَ أَنْ يُخْرِجُوا مَنْ كَانَ يَعْبُدُ اللَّهَ، فَيُخْرِجُوْهُمْ وَيَعْرِفُوْهُمْ بِآثارِ السُّجُودِ، وَحَرَّمَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَى النَّارِ أَنْ تَأْكُلَ أَثْرَ السُّجُودِ، فَيَخْرُجُونَ مِنَ النَّارِ؛ فَكُلُّ ابْنِ آدَمَ تَأْكُلُهُ النَّارُ إِلَّا أَثْرُ السُّجُودِ، فَيَخْرُجُونَ مِنَ النَّارِ قَدِ امْتَحَشُوا، فَيُصَبِّ عَلَيْهِمْ مَاءُ الْحَيَاةِ، فَيَبْتَثُونَ كَمَا تَبْثَثُ الْحَيَاةُ فِي حَمِيلِ السَّيْلِ.

ثُمَّ يَقْرُعُ اللَّهُ مِنَ الْقَضَاءِ بَيْنَ الْعِبَادِ، وَيَبْقَى رَجُلٌ بَيْنَ الْجَنَّةِ وَالنَّارِ - وَهُوَ آخِرُ أَهْلِ النَّارِ دُخُولًا الْجَنَّةَ - مُفْلِحٌ بِوَجْهِهِ قِبْلَ النَّارِ، فَيَقُولُ: يَا رَبِّ؛ اصْرِفْ وَجْهِي مِنَ النَّارِ؛ فَدَقَّشَبَنِي رِيحُهَا وَأَحْرَقَنِي دَكَاؤُهَا، فَيَقُولُ: هَلْ عَسَيْتَ إِنْ فَعَلْ ذَلِكَ بِكَ أَنْ تَسْأَلَ عَيْرَ ذَلِكَ؟ فَيَقُولُ: لَا وَعِزَّتَكَ، فَيُعْطِي اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ مَا شَاءَ مِنْ عَهْدٍ وَمِيثَاقٍ، فَيَصْرِفُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَجْهَهُ عَنِ النَّارِ.

فَإِذَا أَقْبَلَ بِهِ عَلَى الْجَنَّةِ، رَأَى بَهْجَتَهَا.. سَكَتَ مَا شَاءَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ أَنْ يَسْكُتَ، ثُمَّ قَالَ: يَا رَبِّ؛ قَدِمْنِي عِنْدَ بَابِ الْجَنَّةِ، فَيَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَهُ: أَلَيْسَ قَدْ أَعْطَيْتَ الْعُهُودَ وَالْمَوَاثِيقَ أَنْ لَا تَسْأَلَ عَيْرَ الَّذِي كُنْتَ سَأَلْتَ؟! فَيَقُولُ: يَا رَبِّ؛ لَا أَكُونُ أَشَقَّ حَلْقَكَ، فَيَقُولُ: فَمَا عَسَيْتَ إِنْ أُعْطِيْتَ ذَلِكَ أَنْ لَا تَسْأَلَ عَيْرَهُ؟ فَيَقُولُ: لَا وَعِزَّتَكَ، لَا أَسْأَلُ عَيْرَ ذَلِكَ، فَيُعْطِي رَبَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مَا شَاءَ مِنْ عَهْدٍ وَمِيثَاقٍ، فَيُقْدِمُ إِلَى بَابِ الْجَنَّةِ.

فَإِذَا بَلَغَ بَابَهَا، فَرَأَى زَهْرَتَهَا وَمَا فِيهَا مِنَ النَّضْرَةِ وَالسُّرُورِ.. فَيَسْكُتُ مَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ يَسْكُتَ، فَيَقُولُ: يَا رَبِّ؛ أَدْخِلْنِي الْجَنَّةَ، فَيَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: وَيْحَكَ يَا ابْنَ آدَمَ مَا أَغْدَرَكَ!! أَلَيْسَ قَدْ أَعْطَيْتَ الْعُهُودَ وَالْمَيَاثِيقَ أَنْ لَا تَسْأَلَ عَيْرَ الَّذِي أُعْطِيْتَ؟ فَيَقُولُ: يَا رَبِّ؛ لَا تَجْعَلْنِي أَشَقَّ حَلْقَكَ، [فَيَضْحَكُ اللَّهُ - عَزَّ وَجَلَّ - مِنْهُ، ثُمَّ] يَأْدُنُ لَهُ فِي دُخُولِ الْجَنَّةِ، فَيَقُولُ: تَمَّ، فَيَتَمَّنِي، حَتَّى إِذَا انْقَطَعَتْ أُمِّيَّتُهُ.. قَالَ اللَّهُ - عَزَّ وَجَلَّ: - زِدْ مِنْ كَذَا وَكَذَا - أَقْبَلَ يُكَيِّرُهُ رَبُّهُ - حَتَّى إِذَا انتَهَتْ بِهِ الْأَمَانِيُّ.. قَالَ اللَّهُ - تَعَالَى - : لَكَ ذَلِكَ وَمِثْلُهُ مَعَهُ.

قَالَ أَبُو سَعِيدٍ [رضي الله عنه]: إِنِّي سَمِعْتُهُ يَقُولُ: ذَلِكَ لَكَ وَعَشَرَةُ أَمْنَالِهِ.

48-806. Абу Хурайра розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Одамлар: «Эй Аллоҳнинг Расули, қиёмат куни Роббимизни кўрамизми?» дейишиди. «Булутсиз ойдин кечада ой(ни кўриш)га шубҳа

қиласизларми?» дедилар. «Йўқ, эй Аллоҳнинг Расули», дейишиди. «Булут тўсмаган қуёш(ни кўриш)га шубҳа **қиласизларми?**» дедилар. «Йўқ», дейишиди. **«Албатта, У Зотни ҳам худди шундай кўрасизлар. Қиёмат куни одамлар ҳашр қилинади, У Зот:** «Ким нимага ибодат қилган бўлса, ўшанга эргашсин», дейди. Шунда улардан айримлари қуёшга, баъзилари ойга, яна бирлари тоғутларга* эргашиб кетади ва бу уммат ичида мунофиқлари билан қолади. Аллоҳ уларга **намоён бўлиб** (бошқа ривоятларда келишича, улар танимайдиган суратда кўриниб) **«Мен Роббингизман»**, дейди. Улар: **«Роббимиз келгунича бизнинг жойимиз шу ерdir, Роббимиз келганда Уни таниб оламиз»**, дейишиади. Кейин Аллоҳ уларга (ўз суратида) **намоён бўлиб:** **«Мен Роббингизман»**, дейди. Улар: **«Сен Роббимизсан»**, дейишиади. (У Зот) уларни чорлайди. **Жаҳаннам узра Сирот қўйилади.** Расуллар ичида уммати билан биринчи ўтган мен бўламан. У кунда расуллардан бошқа ҳеч ким сўзламайди. У кунда расулларнинг сўзи фақат **«Аллоҳим, саломат сақла, саломат сақла»** бўлади. **Жаҳаннамда саъдон*** тиканлари каби илмоқлар бор. **Саъдон тиканларини кўрганмисиз?**» дедилар. «Ҳа», дейишиди. (Расулуллоҳ:) **«Улар саъдон тиканлари кабидир, лекин уларнинг катталигини Аллоҳдан ўзга ҳеч ким билмайди.** (Илмоқлар) одамларни қилмишларига қараб тортиб олади. Уларнинг ичида амали сабабли ҳалок бўладигани ҳам, майда-майда қилиниб, сўнг најжот топадигани ҳам бўлади. Нихоят, Аллоҳ дўзах аҳлидан кимга раҳм қилишни ирода этса, фаришталарга Аллоҳга ибодат қилганларни дўзахдан чиқаришни буюради. Шунда уларни чиқарадилар. Уларни сажда изларидан таниб олишади. Аллоҳ дўзахга сажда изини ейишни ҳаром қилган! Шунда (ўшалар) дўзахдан чиқадилар. Дўзах одам боласининг сажда изидан бошқа ҳамма ёғини ейди. Улар дўзахдан куйиб, қорайиб кетган ҳолда чиқишиади. Устиларидан ҳаёт суви қўйилади. Улар худди сел оқизиб келган данак униб чиққани каби униб чиқишиади.

Сўнг Аллоҳ бандалар орасида хукм қилиб бўлади ва бир киши жаннат билан дўзах орасида қолади. У дўзах аҳлининг жаннатга энг охирги кирадиганидир. Юзи билан дўзахга қараган ҳолда бўлади. Шунда у: **«Эй Роббим, юзимни дўзахдан буриб қўй, унинг ҳиди мени заҳарлаб, алангаси куйдириб ташлади»**, дейди. (У Зот) айтади: **«Бу айтганинг қилинса, бундан бошқа нарсани ҳам сўрарсан?»** (У киши:) **«Иzzatiningga қасамки, йўқ!»** дейди ва Аллоҳга (У Зот) хоҳлаганича аҳду паймон беради. Шунда Аллоҳ унинг юзини дўзахдан буриб қўяди. Уни жаннатга қаратиб қўйгач, (ўша киши) жаннатнинг гўзаллигини кўриб, Аллоҳ хоҳлаганича сукут қилади-ю, кейин: **«Эй Роббим, мени жаннатнинг эшиги олдига олиб бор»**, дейди. Аллоҳ унга: **«Сўраган нарсангдан бошқасини сўрамасликка аҳду паймонлар бермаганмидинг?!»** дейди. **«Эй Роббим, бандаларингнинг баҳти қароси бўлмайин»**, дейди. У Зот: **«Ўша сенга берилса, ундан бошқасини сўрамайсанми?»** дейди. **«Иzzatiningga қасамки, йўқ.**

Шундан бошқасини сўрамасман», дейди ва Роббига (У Зот) хоҳлаганича аҳду паймон беради. (Аллоҳ) уни жаннат эшиги олдига олиб боради. Унинг эшигига етиб бориб, унинг нурафшонлигини, ундаги шодиёна ва хурсандчиликни кўргач, Аллоҳ хоҳлаганича сукут қилади-да, сўнг: «Эй Роббим, мени жаннатга кирит», дейди. Аллоҳ: «Шўринг қурисин, эй одам боласи, мунча ҳам субутсизсан! Ўзингга берилгандан бошқа нарса сўрамасликка аҳду паймон бермаганимидинг?!» дейди. (У киши:) «Эй Роббим, мени бандаларингнинг баҳтиқароси қилиб қўйма!» дейди. Аллоҳ азза ва жалла бундан кулади. Сўнг унга жаннатга киришга изн бериб: «Тила тилакингни!» дейди. У тилак айтавериб, охири тилак-орзулари тугаб қолади. Аллоҳ азза ва жалла: «Фалон-фалонларни тила», дейди. Робби унга эслатаверади, ниҳоят талаб-орзулар тамом бўлгач, Аллоҳ таоло: «Сенга мана шу ва у билан бирга яна шунча», дейди».

Абу Саъид Худрий розияллоҳу анху Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳуга бундай деди: «Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: **«Аллоҳ: «Сенга мана шу ва шунинг ўн баробари», дейди»**, деганлар».

Абу Ҳурайра розияллоҳу анху: «Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламдан фақатгина **«Сенга мана шу ва у билан бирга яна шунча»**, деган сўзларинигина ёдлаб қолганман», деди.

Абу Саъид розияллоҳу анху: **«Сенга мана шу ва шунинг ўн баробари»**, деганларини эшитганман», деди».

* «Тоғут» сўзининг маъноси «жуда ҳаддидан ошувчи» бўлиб, истилоҳда Аллоҳдан ўзга ибодат қилинган ҳар бир нарсани англатади. Баъзи уламолар тоғутни шайтон ҳам дейишган («Қомус»дан).

* Саъдон - тиканли ўсимлик бўлиб, туяning севимли емиши ҳисобланади.

Манба: hadis.islom.uz

